

પુર્ણા International School
Shree Swaminarayan Gurukul, Zundal

Grade - VII

Gujarati

Specimen

copy

Year- 2021-22

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	એકમ	પૃષ્ઠ
5	શરદીનાં પ્રતાપે	2

પાઠ- 5. શરદીનાં પ્રતાપે

- (હાસ્યકથા) જ્યોતીન્દ્ર દવે

➤ અઘરા શબ્દો

1) સદગૃહસ્થ	2) ઈન્દ્રિય
3) કંઠ	4) પક્ષપાત
5) અશક્ત	6) તસ્દી
7) કોકો	8) ડોકું

➤ શબ્દાર્થ

1) સદગૃહસ્થ	-	સજ્જન
2) ઈન્દ્રિય	-	વિષયનું જ્ઞાન કરાવનાર શરીરનું અંગ
3) કંઠ	-	ગળું

4)	પક્ષપાત	-	તરફદારી
5)	અશક્ત	-	નબળું
6)	તસ્દી	-	તકલીફ
7)	કોકો	-	એક ઝાડના બીજની ભુકી
8)	ડોકું	-	ગરદન

સ્વાધ્યાય

➤ સાહિત્ય

પ્ર-1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

- 1) ગળે પડવાની ટેવ કઈ બીમારીને વધારે હોય છે?
જ) ગળે પડવાની ટેવ શરદીની બીમારીને વધારે હોય છે.
- 2) લેખકને આવકાર આપતાં સદગૃહસ્થ ક્યું વાક્ય બોલે છે?
જ) લેખકને આવકાર આપતાં સદગૃહસ્થ આ વાક્ય બોલે છે: “ ઓહો! આજ કંઈ આ તરફ ? કેમ તબિયત તો સારી છે ને?”
- 3) લેખકે કોકોની વાત વખતે ડોકું શા માટે હલાવ્યું?
જ) લેખકે કોકોની વાત વખતે ડોકું હલાવ્યું, કારણ કે જો પોતે મોઢેથી બોલશે તો ચા અને કોફીની જેમ કોકોય ગુમાવશે.

પ્ર-2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સવિસ્તાર જવાબ લખો.

- 1) લેખકને પેલા સજ્જન વિશેની કઈ વાતની ખબર ન હતી?
જ) લેખકને પેલા સજ્જન વિશેની એ વાતની ખબર ન હતી કે પેલા સજ્જનની બીજી ઈંદ્રિયો કરતાં કાન કંઈક ઓછું કાર્ય કરે છે.
- 2) લેખક સજ્જનને મળે છે તે વખતની બંનેની સ્થિતિ કેવી હતી?
જ) લેખક સજ્જનને મળ્યા તે વખતે લેખકનો અવાજ ઠેઠ ઊંડો ઉતરી ગયેલો હતો અને એ સજ્જનના કાન શરદીના કારણે વધારે અશક્ત બન્યા હતા.

- ૩) સજ્જનને સમજવામાં કંઈક ભૂલ કરી છે તેવું લેખકને ક્યારે લાગ્યું?
- ૪) લેખક જ્યારે સજ્જનને મળે છે ત્યારે લેખકને પૂછે છે કે કેમ તબિયત તો સારી છેને ? ત્યારે સજ્જન કંઈક અલગ જ જવાબ આપે છે ત્યારે લેખકને ખબર પડે છે કે જરૂર સજ્જનને સમજવામાં કંઈક ભૂલ કરી છે.

➤ વ્યાકરણ

સંજ્ઞા -

- ગાંધીજીએ સત્યાગ્રહ કર્યો.
- હિમાલય સૌથી ઊંચો પર્વત છે.
- સત્યનો હંમેશા વિજય થાય છે.

ઉપરના વાક્યોમાં ગાંધીજી, હિમાલય, સત્ય વગેરે શબ્દો કોઈ ચોક્કસ વ્યક્તિ, સ્થળ કે પદાર્થની ઓળખ સૂચવે છે. આવા શબ્દો ' સંજ્ઞા ' તરીકે ઓળખાય છે.

પ્ર-૩ નીચેના શબ્દોની જોડણી સુધારો.

૧) ગૃહસથ	-	ગૃહસ્થ	૨) સ્થીતી	-	સ્થિતિ
૩) તબિઅત	-	તબિયત	૪) સૂલોચના	-	સુલોચના
૫) નિચ્છય	-	નિશ્ચય			

પ્ર- ૪ નીચેનાના સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

૧) ખબર	=	જાણ	૨) પક્ષપાત	=	તરફદારી
૩) તસ્દી	=	તકલીફ	૪) આનંદ	=	ખુશી
૫) આખરે	=	છેલ્લે	૬) ઉતાવળ	=	જલ્દી

પ્ર-૫ નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો. (' કુ ' અથવા ' અ ')

૧) શક્તિ	x	અશક્તિ	૨) વિચાર	x	કુવિચાર

3)	સત્ય	X	અસત્ય	4)	પાત્ર	X	કુપાત્ર
5)	ટેવ	X	કુટેવ	6)	શક્ય	X	અશક્ય
7)	સંપ	X	કુસંપ	8)	સંગ	X	કુસંગ

પ્ર-7 નીચેનીખાલી જગ્યા પૂરો.

- 1) તે દિવસે હવામાં શરદી હતી. (દવા, હવા)
- 2) તમે યા નથી પીતાતે ઘણું સાડું. (પિતા, પીતા)
- 3) આ ઘર તમને ફાવે છે કે નહિ? (ઘર, ઘર)
- 4) કેમ તબિયત તો સારી છે ને? (શારી, સારી)

પ્ર-8 કૌંસમાંના પ્રત્યયોમાંથી યોગ્ય પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરી વાક્ય પૂરું કરો.

(નો, ની, નું, નાં, ને)

- 1) એ વાત ----- મને ખબર નહોતી.
- 2) મારા કંઠ માટે શરદી ----- પક્ષપાત છે.
- 3) આપ ----- જરા કામ હતું.
- 4) કોફી ----- પણ અત્યારે વાંધો નથી.
- 5) તે ----- માટે મેં શું નથી કર્યું?
- 6) તેમ ----- ઘર પછી ગયાં છે.

પ્ર-9 નીચે આપેલા શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવો.

- 1) ટેવ, ઈંદ્રિય, શરદી ઉઘરસ, ભૂલ .
- જ) ઈંદ્રિય, ઉઘરસ, ટેવ, ભૂલ, શરદી .

➤ પ્રવૃત્તિ

તમને શરદી થાય ત્યારે ક્યા- ક્યા ઉપચાર કરશો? નોટબુકમાં લખો.